

Styre, utvalg, komite m.m.	Møtedato	Saknr.
Kultur- og oppvekstutvalget	19.01.2005	010/05

Avgjøres av:	Sektor:	Arkivsaknr:	Arkivkode:
Kultur- og oppvekstutvalget	Saksbeh.: Ole Tom Tjuslia	2005000061	K2-C33

DISTRIKTSKOMMISJONENS UTREDNING, HØRING

Sammendrag:

Distriktskommisjonens utredning: NOU 2004:19, Livskraftige distrikter og regioner. Rammer for en helhetlig og geografisk tilpasset politikk, den såkalte distriktskommisjonens utredning, foreligger nå og omhandler fremtidig kommune- og fylkesstruktur, oppgavefordeling, maktfordeling/regionalisering, distriktpolitiske virkemidler mht. næringsutvikling, stedsutvikling og deler av kulturpolitikken. Det er to høringsfrister: for fremtidig kommune- og fylkesstruktur, oppgavefordeling og maktfordeling/regionalisering er fristen 14.10.05, mens det for de øvrige spørsmål er 14.01.05. Det er ikke tatt standpunkt til om eller i hvilken form kommunen skal uttale seg vedr. de problemstillinger som gjelder den lengste høringsfristen. Denne høringsuttalelsen omfatter bare kulturområdet, og kommer inn under "øvrige problemstillinger".

I de øvrige problemstillingene tas det til opp til drøfting bl.a. å legge ned de riksdekkende turnéinstitusjonene på kulturområdet (Riksteateret, Rikskonsertene og Riksutstillingene) og overføre disse ressursene til regioninstitusjonene (for eksempel Agder teater, Kristiansand symfoniorkester, Bomuldsfabriken og Sørlandets kunstmuseum). Rådmannen anbefaler kultur- og oppvekstutvalget sterkt å gå imot en nedleggelse av de riksdekkende turnéinstitusjonene på kulturområdet, da dette tilbudet fungerer svært godt som det gjør og allerede bidrar til en god distriktsprofil på kulturområdet. Ved en nedleggelse vil det være det kulturinteresserte publikum i distriktene som blir de store taperne. En tilsvarende styrking av regioninstitusjonene kan ikke oppveie dette tapet.

Dokumentliste:

I saksmappen: Distriktskommisjonens utredning: NOU 2004:19, Livskraftige distrikter og regioner. Rammer for en helhetlig og geografisk tilpasset politikk.

Fakta:

Distriktskommisjonens utredning, NOU 2004:19, Livskraftige distrikter og regioner. Rammer for en helhetlig og geografisk tilpasset politikk, foreligger. Den omhandler alle sider ved distrikts- og regionalpolitikken, inkl. regioninndeling, distriktpolitiske virkemidler mht. næringsutvikling, stedsutvikling og deler av kulturpolitikken. Utredningen har to høringsfrister, én for fremtidig kommune- og fylkesstruktur, oppgavefordeling og maktfordeling/regionalisering 14. oktober d.å., mens andre spørsmål som er behandlet i utredningen, har høringsfrist 14. januar d.å.

Utredningen drøfter og fremhever som fordelaktig at de ressursene staten i dag benytter til å drive de riksdekkende statlige kulturformidlingsinstitusjonene som har turneer som sin kjernevirksomhet, som for eksempel Riksteateret, Rikskonsertene og Riksutstillingene, kan nedlegges og at de frigjorte ressursene kan overføres regioninstitusjonene, som for eksempel Agder teater. Det behandles også en rekke andre problemstillinger som ikke vedrører kulturpolitikken. Denne høringsuttalelsen vil derfor bare drøfte det som gjelder kulturpolitikken i utredningen, og især det som er relevant for Grimstad kommune. I denne sammenheng må vi forholde oss til høringsfristen 14. januar 2005, mens det fra rådmannens side arbeides med å ta standpunkt til i hvilken form kommunen ev. vil uttale seg til de problemstillinger i utredningen som omfatter fremtidig kommune- og fylkesstruktur, oppgavefordeling og maktfordeling/regionalisering. Dette vil en i så fall komme tilbake til.

De faste riksdekkende teaterscenene har også en turnéplikt som et av vilkårene for de årlige statlige driftstilskudd. Praksis har vist at dette ikke i særlig grad har vært prioritert.

Riksteateret besøker Grimstad kulturhus flere ganger hvert halvår, noe som skjer i nært samarbeid med Teaterets venner. Dette, sammen med en viss turnevirksomhet fra Agder teaters side, har gitt Grimstad og Aust-Agders midtre og vestre deler et svært godt teater tilbud, og Teaterets venner har på sin side bidratt til foruten de administrative arrangementsfunksjonene gjennom sine medlemmer å bygge opp et svært tallrikt, entusiastisk og kompetent teaterpublikum.

Rikskonsertene gir tilbud om konserter gjennom Musikkens venner, noe som gir et tilsvarende godt tilbud innen musikk av høy profesjonell kvalitet. Videre bidrar Rikskonsertene til at det jevnlig formidles profesjonelle musikktilbud til skolene og omsorgsinstitusjonene gjennom fylkeskommunens musikkprodusent.

Problemstillingen med desentralisering drøftes i utredningen, men den er ikke med i konklusjonene og anbefalingene. Det vil måtte forstås slik at det er fordi det faller utenfor Kommunal- og regionaldepartementets ansvarsområde. Men det er ingen tvil om at Kommunal- og regionaldepartementet har en samordnende rolle innen distriktpolitikken som omfatter flere departement og også er nedfelt på fylkeskommunalt nivå gjennom ordningen med RUP (regionale utviklingsprogram), og som sådan er en viktig premissgiver for faginstansene. Dette vil derfor først kunne påvirke morgendagens kulturpolitikk. Hvis dette derimot skulle bli en reell kulturpolitisk problemstilling, vil det først kunne skje gjennom en egen sak i regi av Kulturdepartementet. Men nå er det jo nylig behandlet en egen kulturmelding i Stortinget, slik at det vil måtte gå noe tid før dette ev. vil komme på dagens orden. Dette er også bekreftet av Kommunal- og regiondepartementet v/saksbehandler.

Vurdering:

Det er misforstått å legge ned distriktpolitiske virkemidler på kulturområdet som fungerer godt, og tro at det vil fungere bedre ved å overføre ressursene til regioninstitusjonene. I realiteten er dette det motsatte. Flere av de yngre regioninstitusjonene i Norge, som for eksempel Agder teater og Kristiansand symfoniorkester, er underfinansiert hvis en sammenlikner dem med de eldre tilsvarende regioninstitusjonene andre steder i landet. Det er viktig for Grimstad kommune som medeier i Agder teater å fremheve at det er viktig å styrke økonomien i de yngre regioninstitusjonene spesielt, som for eksempel Agder teater, men vi erkjenner samtidig at for eksempel Riksteateret gir et glimrende tilbud til publikum i Grimstad og nabokommunene. Den bedriftsøkonomiske effekten av å spre eksisterende midler fra Riksteateret osv. på regioninstitusjonene vil være å bygge ut parallelle administrasjoner i regionene som en i dag klarer seg med én av. Det vil med andre ord gå mer til administrasjon enn til produksjon. Den

store taperen vil bli publikum i distrikts-Norge. Vi trenger både de riksdekkende turneinstitusjonene og en styrking av regioninstitusjonene.

Grimstad kommune kan derfor ikke akseptere at tilbud og institusjoner som fungerer godt og ikke minst svært effektivt fra før og virkelig bidrar til gode kulturtilbud i distriktene, legges ned. Det er et anerkjent prinsipp innen organisasjonsutvikling at en først omorganiserer hvis en har et organisasjonsproblem. I dette tilfelle kan en ikke se at det foreligger noe problem.

Vi vil videre peke på at samfunnsutviklingen viser at det i kommunene er et stadig tiltakende behov for å lage gode kulturtilbud for utsatte grupper. Det omfatter eldre, psykisk utviklingshemmede, mennesker med psykiske lidelser og fysisk funksjonshemmede, som alle utgjør grupper som har mindre evne til å oppsøke kulturtilbud over lengre avstander enn folk flest. For disse gruppene vil tapet av tilbud fra de riksdekkende turneinstitusjonene på kulturområdet bli særlig merkbart, da teater, musikk og billedkunst i særlig grad henvender seg til menneskets følelsesliv gjennom gode opplevelser. Fraværet av gode kulturimpulser vil derfor kunne ramme disse gruppene særlig hardt, og omkostningene på helsesektoren i rene reparasjonsutgifter vil øke.

Dessuten kan det ikke understrekes nok hvor viktig et godt kulturtilbud i hele landet er for å bidra til en god dannelsesutvikling i samfunnet, ikke minst blant barn og unge.

FORSLAG TIL VEDTAK:

Grimstad kommune v/kultur- og oppvekstutvalget slutter seg til de ovenfor beskrevne synspunkter.

KOU-010/05 VEDTAK:

Forslag til vedtak enstemmig vedtatt.